

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

კერესელიძე ლეო მათეს ძე

კერესელიძე ლეო მათეს ძე (1883 - 23. XI. 1942), სამხედრო, პოლიტიკური და საზოგადო მოღვაწე, პუბლიცისტი, საქართველოს ეროვნულ-განმათ. მოძრაობისა და ქართული პოლიტიკური ემიგრაციის თვალსაჩინო წარმომადგენელი, გ. კერესელიძის ძმა. საქართვე. დემოკრ. რესპ. ეროვნული არმიის გენერალი (1918). ფილოსოფიის დოქტორი (1902). დაამთავრა ჟენევის უნ-ტი და ერთხანს იქვე მოღვაწეობდა პრივატ-დოცენტად.

1913-14 გ. კერესელიძესთან და სხვებთან ერთად ჟენევაში გამოსცემდა ჟურნ. „თავისუფალ საქართველოს“. იმავე ხანებში ხელმძღვანელობდა „ქართველ სეპარატისტთა ჟენევის ჯგუფს“. I მსოფლიო ომის დაწყებისთანავე 1914 ჟენევაში შეიქმნა „საქართველოს დამოუკიდებლობის ეროვნული კომიტეტი“, რ-შიც შევიდნენ კ., გ. კერესელიძე, პ. სურგულაძე, მოგვიანებით გ. მაჩაბელი და მ. წერეთელი. კომიტეტმა კ-ის ინიციატივით კავშირი დაამყარა გერმანიის სარდლობასთან, მათთან შეთანხმებით გადავიდა სტამბოლში და გერმანიის სარდლობასთან ერთად შეუდგა ქართ. ლეგიონის შედგენას. კ-მ და გერმ. ოფიცერმა ფონ კიშკემ ლეგიონი შექმნეს ოსმალეთში, ლაზისტანის ქ. ვინეში. პირველ შემადგენლობაში შედიოდა 70 მებრძოლი, რ-ებსაც კ. მეთაურობდა. 1916 ოსმალეთის სარდლობამ არ ისურვა თავის ტერიტორიაზე ქართ. ლეგიონის არსებობა და გერმანიის სარდლობას მოსთხოვა მისი დაშლა. 1918 ეს სამხ. დაჯგუფება სრული შემადგენლობით საქართვე. ეროვნ. არმიაში შევიდა.

1916-18 ლ. და გ. კერესელიძეების თაოსნობით ბერლინში გამოდიოდა „ქართული გაზეთი“, რ-მაც მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა საქართველოს განთავისუფლებისათვის ბრძოლაში. 1918-21 კ. თავდაპირველად იყო საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ეროვნ. საბჭოს, შემდეგ კი დამფუძნებელი კრების წევრი (1919-იდან).

საბჭოთა რუსეთის მიერ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ანექსიის (1921 თებ.-მარტი) შემდეგ, კ. ემიგრაციაში წავიდა. 1939-მდე ცხოვრობდა საფრანგეთში, ხოლო 1939-42 - გერმანიაში. 1924 მისი მონაწილეობით პარიზში დაარსდა ქართველ პატრიოტთა ორგანიზაცია „თეთრი გიორგი“. კ-ს ეკუთვნის ქართ. ემიგრანტულ პერიოდულ პრესაში გამოქვეყნებული არაერთი პუბლიც. წერილი. 1918 ჟენევაში ფრანგულ ენაზე გამოსცა წიგნი „აღმოსავლური ფანტაზიები“ („Fantasies Orientales“). დაჯილდოებულია თამარ მეფის ორდენით.

ლიტ.: ს ა ლ ი ა კ., საქართველოს დამოუკიდებლობის კომიტეტი პირველი მსოფლიო ომის დროს, «ბედი ქართლისა», პარიზი, 1962, №39-40; ს ი ო რ ი ძ ე მ., საქართველოს დამოუკიდებლობის კომიტეტი (1914-1918), ბათ., 1998; ს უ რ გ უ ლ ა ძ ე ა., ს უ რ გ უ ლ ა ძ ე კ., ქართული ლეგიონი თურქეთში, ბათ., 1994.

ლ. ურუშაძე
